

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer, kedden és pénteken.
 Á r a :
 Egész évre . . . 6 ft. — kr.
 Félévre 3 ft. — kr.
 Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.
 A szerkesztő irodája:
 Klastromutca 564 szám.
 Kiadó-hivatal ugyanott.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
 4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetések nálunk szerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Előfizetési felhívás

„NEMERE“

ezimű politikai, közgazdászati és társadalmi lap III. — 1873. évfolyamára.

Előfizetési árak:

Május—december . 4 frt. — kr.
 Május—szeptember . 2 „ 50 „
 Május—június . . . 1 „ — „
 Egy óra — „ 50 „

A „Nemere“ egész tiszta jövedelme a „székely nemzeti történet“ megírása jutalomdíjára van szánva.

A „Nemere“ szerkesztősége.

Hétfalusi magyar és román bajok.

III.

Mielőtt Brassóvárosa a kutyaadóra gondolt volna, szemeit azon sudar fenyőfákra veté, melyek Hétfalu bércein és völgyein oly szépen és gyorsan nőnek mint Libanon cédrusai. Ha minden tőkére csak egy félhuszast vetek s az eddigi szabad épületfa-vágást betiltom — gondolá magában Brassó — ezerszerte több jövedelmen lesz, mint mennyit az a tenyeremnyi „Malomdomb“ hajthatott volna, különben ahogyan is igényt tartok, mert idők multával az épületrom alatt megtaláljuk az alapha betett emlékkövet, mely a birtokos részére fog tanuskodni. — A mi nem sikerül egyszer, megpróbáljuk tiszter, főleg ha Schmerling-Nádasdy-Maager kormány viszi a főszerepet Szent István birodalmában.

Szegény Hétfalu! nem elég, hogy lisztedet, italodat megvámolja Brassó, most szabad épületfára kerül a sor. Uj perlekedés, uj költség, uj keserűség, uj küzdelem! Könnyen érthetjük, hogy Brassóban nincs orvosság. Ismét a derék Gödri János vette oltalmába a segélykeresőket. Történt az is, hogy némely előljáró más uton fogott a dologhoz, mint ő tanácsolta s ismét jöttek a panaszok, hogy a város böles circumspectusságán s kémkedésén megtört az üdvös kezdet, akkor a nemes férfi haragra lobbanva galléron ragadta az ügyetlen bírót s mint Luther kalamarását az ördögfelé, úgy löké le szegény ügyelent, százsz inspector kegye és községe jóléte közt ingadozott a meredek lépcsőkön. Kár hogy Hétfalunak kenyerét evő de jogait pusztító idegen jegyzői nem juthattak a lelökött bíró sorsára, mert arra ők mint Brassó kedvencei százszorta érdemesebbek voltak.

Ha Brassó városa határozattá emelhetné volna, hogy minden fenyőtökére 25 váltó krajczárt vessen, ismét bebizonyíthatá, hogy ő földesur, mert szabadon, kénye kedve szerint intézkedik e nép birtokában és szabad használatában levő erdővel.

De a szándokával most legalább nagy kudorczat vallott. Gödri megnyerte a pert Grüner, brassóvidéki elnök hivataloskodása alatt. Brassó visszautasított és Hétfalu győzött, ismét mint az előtt szabadon használta gazdag erdeit.

Eljött 185²/₃. Most vagy soha, gondolá magában Hamari Péter barczavizi koresomájában a sörös krügl mellett s a mit ő gondolt, azt a város gondolta. A határfelméréskor kirándul egy brassói bizottmány Tömös völgyébe, hol a hasonnevű Tömösfolyó választja el Türkös és Bácsfalu erdő és legelő területét a brassóitól. A két község képviselői békésen haladnak az Alsó-Száraztömös völgyéig, itt hirtelen megállapodnak a százsz urak és fegyveres erővel

kényszerítik a falusi bizottmányt a Tömös jobb oldalára átesapni és Alsó Száraztömös vizét Brassó határául elismerni, a városnak hagyván milliókat érő Száraztömös, Szuszáj és Csaplya erdő, legelő és kaszáló helyeket. Régi vágyott erre Brassó foga, de dicséretére legyen mondva a két községnek, itt a böles urak terve mindig megtört a derék előljárók és ősei birtokát el nem áruló nép éber vigyázásán, meg nem ingatható hűségén. A két község bizottmánya ünnepelesen óvást tesz e hallhatlan, szemtelen fellépés és követelés ellen. És Brassó városa nem rettegve Isten büntető igazságától, nem egy későbbi kor kárhozzátó ítéletétől, határához kapcsolja nevezett területet s máig is magáénak mondja, de ezer szerencse nem használja, mert jaj annak, a ki lábát és fejszóját oda vinné, mert e helyek többet érnek mint az universitás minden kincsei, akkor megszakadna az egyvallásuság alapján kifejtett egyetértés, egyetérzés, mely már is mindinkább fogy és hidegül a százsz politika folytán. Mit ér a szép hit, ha nincsen kenyér, emeld föl Antenst a földről s elvesztette minden erejét. Jakó, Warton, N. N., Hincz ügyvédek álltak a két község élére. Birkozott a két szegény község körömszakadtig a hatalmas, pénzes Brassóval, mely most a favágást is betiltotta az elvett erdőrészekben; száz meg száz ölfá rothadt ott, mert a kitűzött terminusig nem birták hazatakarítani a szegény emberek. És miért tehette ezt a város, könnyen megérthetjük, nehogy valamely megkért bizottmány későbbi időben az ott levő vágott ölfákról a községek részére tanuskodják. Ez erdőrészek lezárása által főjövedelmétől fosztá meg a város a bácsfalvi és türkös magyarokat. A románok csak annyiban érezték a megszorítást, hogy drágábban kellett a szükséges tüzfát beszerezniök.

Felemlítésre méltó Brassó városának, illetőleg tanácsának a sok panaszra kiadott egy vá-

TÁRCSA.

A bécsi világkiállítás.

(Saját közkiállítási tudósítónktól.)
 (Folytatás és vége.)

II.

Bécs és a világkiállítás.

Mint minden nagyszerű intézmény, úgy a bécsi világkiállítás is ezrével számlálja áldozatait; már a kiállítási palota telépítésénél több száz ember veszté el életét; mily nagy azonban azok száma, kik a városunkban uralkodó nagy drágaság miatt kényszerülve valának életmódjukat a legnélkülözhetlenebbre szorítani — s ha legalább így kijönnének!?

A lakosság másik, tehetősebb része a legnagyobb érdekekkel kíséri a dolgok folyamát; s míg a pénzaristokratia polyvaként szórja a pénzt, addig az iparos ember azon töri fejét, miutnomódon sikerülendne az idegeneket legkönyebben teljesen kizsebelni.

Igy állnak a dolgok?

A bécsiek minden alkalmat megragadnak, hol könnyű módon pénz szerezhető; nem csoda tehát, ha a drágaság napról napra növekszik.

A város-tanács mindent elkövet, mi e túlzott követelésekre gátot vet, azonban a tanácsi kar lazasága az ellenfél makacssága irányában nem képes e bajon segíteni.

Ki a fővárosi életet nem ismeri, nincs fogalma azon fény és pompáról, melylyel a coquette Vindobona vendégeit vonzani igyekszik.

Bécs toilettet csinál!!!

S ha mindjárt a naiv szemlélő meglepetve érzi magát a fény és pompa felett; úgy az elfogulatlan vizsgáló rövid bírálat mulva csakhamar átlátja; mily gyarló az emberi erő rövid idő alatt egy világvárost felcico-

mázni; „les extremes se touchent“ itt a legrikítóbb módon nyilatkozik.

Hol egy év előtt a gázolhatlan tócsák és szemét halmok rengetegében, a rongy-zsidón kívül, semmi emberi lény nem mutatkozott; ma tünder paloták emelkednek, aranyfolyó rojtzott bársony nadragu komornyikok sűrűnek-forgnak: a marquise rejtélyes boudoirjától pár lépésnyire rongyba burkolt alakok turkálnak a hulladékokban: palota, tócsa; színház, szemétdomb barátságosan osztoznak a helyben.

A világ kétes figyelemmel bámulja az óriási művet és sereglik tengereken keresztül a fővárosba; ki a föld valamennyi nemzetét önszemével látni kívánja, itt van alkalma; főleg japán küldé százával alattvalóit, kik tőlünk a kaukazusi faj gyermekeitől, csak is fakószínű arcok és karakteristikus szempillájok által különböznek; ruházatokra nézve azonban Bécs valamennyi dandyaival versenyeznek.

Ha már maga a város ily festői érdekes képet nyújt, mily megragadó látvány tárul fel szemünk előtt, ha a világkiállítás palotájának belsejét először szemléljük meg; önkénytelenül a bábéi tornya mesés története jut eszünkbe; itt egy német munkás anyanyelvén akar közlekedni hollandi szomszédjával, mi többnyire sikerül nem úgy azonban, ha egy francia vagy angol munkás ide vetődik; a discours elnémul s kiki dolga után lát.

Kimondhatatlan érzülettel ballagék a rotunde óriási termébe.

Mi távolról mint a méhek csendes zummogása hallatszott, közléről mint az Aetna gyomrában kovácsoló cyclopsok földrendítő kalapácsolása üti meg fületem — még egy lépés és én benvalék, előttem egy világ műve, egy világ nemzete.

III.

Mielőtt ez óriási csarnok küszöbét átlépém, elhatározám magamban az egészet higgadtan megsemelelni;

most azonban, a mint ben vagyok úgy cselekszem mint azon született vak, kinek szeméről a hályogot leveszik: mindent látok; azonban az egésznek csak elmosott körrajzát vagyok képes észrevenni; — a nagy fény, a nagy zaj, a látandók számlálhatlan sokasága elkábit.

Ilyen volt az első benyomás hatása.

Azonban nem sokára ismét kijózanodék és rövid habozás után megkezdém körutamat a rotunde körül, vagy a mi egy — a világ körül.

Mindenek előtt a rotunde belsejét szemlélém meg; az egésznek nagy hasonlósága van egy óriási ütőnélküli haranghoz, fenn a kupola tetején óriási ablakok eresztetik be a nap sugarait, lejjebb, — meglehetősen távolban egymástól két ráczozott karzat vonja a rotunde belsejének felső részét át; a fal szürkés színét óriási koszos angyalok díszítik, a terem közepén egy óriási szökőkút, nagy terjedelmű bassins-jével, melyből fantastikus mythologiai tengeri nymphák és szörnyek emelkednek — az egésznek megragadó színt kölcsönöz.

Még egy világkiállítás sem volt kész a meghatározott napon; III. Napoleon hordók és csomagok közepette tartá megnyitó beszédét; — a bécsi kiállítás ám-bár e hó elseje óta megnyitva, alig lesz e hóban kész, s ki nem csak a rotunde-ot hanem a galleriákat is látni kívánja, számos kellemetlenségeknek van kitéve.

Én azonban vissza nem ijedék és szemlémet megkezdém.

Mi a rotunde-ban figyelmemet magára voná azon számos buffettek voltak, hol a gazdag ember mesés összegért a legkiválóatottabb csemegékkal tractáltathatik, továbbá számos fiatal nők, kik mindennemű újságokat és kiállítási katalógusokat árulnak.

A rotunde-ban még nagyban dolgoznak; az eddig kiállítottak között legérdekesebbek: „Sarg“ bécsi gyárosnak milly-gyertyából emelt nagy státuája; egy lipcei szücsnek kiállított művei, egy francia vas- és

lasza az erőszakkal határához keblezett erdő és legelő részek perében. „Tudtul adatik Bácsfalu és Türkös községeinek, hogy „Szárastömös, Szuszaj és Csaplya“ Brassó határához kapcsolhatósa által nem a birtok elvétele, hanem a föld vagy határfelmérés munkálatának gyorsabb keresztülvittele czéloztatik s daczára ennek, az erdőrészekből most még asszufát sem szabad senkinek hozni.

Nem csuda, hogy így erőszakoskodhatott Brassó városa azon időben, midőn a bécsi Reichsrathban a szász nemzet vitte a főszerepet és azt merészelte állítani, hogy az unio halva született gyermek. A két község óvakodott minden ingerültsége mellett tetteleges bántalmaktól, mert különben akár hányan heverhetek volna Brassó börtönében, a mint ezt fennebb tapasztaltuk.

De midőn Brassó szerelme Hétfalu gyötrelme volt, jött Schwarzenberg herczeg és ki részére dönt, meglátjuk a következő czikkben.

A királyföld tanfelügyelője.

Le a kalappal, félre magyar, olvasd a Kronstädter Zeitung*) homlokozatán az örömhirt, a pesti legújabb táviratot: Biltz a királyföld tanfelügyelőjévé nevezte-tett ki.

Koránt sem akarunk Biltz ur érdemeiből levonni de a kinevezés minősége, a királyföldi tanfelügyelő elnevezés ellen kell sikra szállnunk.

Ha egyáltalában szükség van tanfelügyelőre, ám viselje az illető hivatalnok azon megyék nevét, melyekben működik, és működése terjedjen akkora körre, hol személyes jelenlétével eredményt vívhat ki, nem pedig 36 mértföldre szétszórt területre, hol ő éppen mint a Comes hivatásának megfelelni képtelen. Ezen egész kinevezésben csak a szászok külön politikai államának előjeleit látjuk — Isten, és mások kegyelméből kezd consolidálódni a barbar magyaroktól körülfont szász-föld; ideje is hogy ezen államocská kiessék a magyar absolutismus körmei közül, s rendeltetéséhez híven szőjje százados terveit.

Mit akarsz te közvélemény, némulj el ha látod hogy a végrehajtó hatalommal megbízott kapacitásaid a szász nemzetet nem sorozzák a többi testvéremzettekhez; hol ragyog fenn emez? mig alásülyedve a többi a butaság sötétében tévelyeg; de ugyan hogyis kívánhatja valaki, hogy e művelt culturnépre is oly mogorva törvények alkalmaztassanak? Isten mentsen . . hisz e kényes nemzet elpusztulna oly egyöntetű levegőben, s mi lenne akkor Magyarországból?

Annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után végre ki van nevezve a szász miniszterelnök a Comes személyében a pénzügyér, az Univerzitás fejében, s az oktatásügyér a legújabb kinevezésben, nemis lehet oly rögtön a függetlenítés, most egyelőre elég lesz e dualisticus rendszer, az idő majd meghozza a többit is — csak ez az átkozott közvélemény, s a korszellem ne volnának, ezek azon kiirthatatlan ellenségeink, melyek mint finom légrétegek legzártabb szoba kulcslyukán is behuzódnak. Nó de van erre is eszköz, füstöljünk ki körünkől minden gyanus elemet, részint a kormány,

*) Azóta közölve volt a hivatalos lapban is. Szerk.

bronce-gyárosnak, vas és bronceoszlopok és óriási sodronyokból alkotott vára, végre ausztriai népviseletek — hol a személyzet viaszból van remekül alkotva.

A kiállított tárgyak országokkint, ezek pedig geográfiai fekvésük szerint vannak rendezve; minden műveltebb nemzet képviselve van a rotunde-ban; azonkívül minden nemzetnek van bizonyos része a fő-galleriában és több mellék galleriája; a kiállító országok japánnal kezdődnek és amerikával végződnek t. i. legszélsőbb kelettel és legszélsőbb nyugattal.

Japán, China. Ez államok képezik a kiállítás legérdekesebb részét; mivel a kelet még egy kiállításon sem volt oly fényesen képviselve mint a bécsin.

Nevezetes tárgyak: selyem szövetek, porcellán edények és alakok, festmények, ércből öntött bálvány szobrok, csinos kiállítási szekrények, házi eszközök stb.

India, Perzsia; még nincsenek kiállítva, párnap mulva azonban hihetőleg tudunk valamit rólok.

Törökország többnyire országa terményeivel van képviselve.

Görögország mutja nagyságát mutogatja a világkiállításon, mint: antique szobrokat, edényeket stb.

Oroszország kintinően van képviselve; nevezetesen szücsművei, bőre, ékszerai és üvegművei stb.

részint hatóságaink szigora által üzzünk ki minden lelket, mely Magyarországra emlékeztet, hogy e körül-sánczolt Sachsenland-ból a magyarállam ellenes tervek ideje korán ki ne kürtöltessenek, — és te kegyes miniszterium, kinek könnyűüretességéből birjuk az eddigi vivmányokat is, te ki egyedül tudod, hogy borus napjaiban támaszai, a harcmezőkön igaz fia valánk drága magyar hazánknak, benned van minden reményünk, ha te velünk, ki ellenünk? üssük el a dolgot hamarjába, ugyis egész világ figyelme Bécsben a kiállítás s a börze jeleneteken függ, s így a Sachsenland nem szász lakóinak kiabálásait a kutya sem hallja, ugyis e paraszt nép, melyet századok óta mi tartunk féken, nem érdemes a meghallgatásra.

(Vége következik.)

XVIII-ik közlemény a székely pályadíj ügyről.

Már-már nincs egy szöglete is szép Székelyföldünknek, a hol a Székely Történet megírása eszméje a jó sziveket át ne hatotta s a lelkeket áldozatra ne birta volna. Egyik nap Gyergyó-Tölgyesről veszek hazafias levelet, melyben Csató István m. kir. vámszedő ur 17 forintot mellékelve írja, hogy ez eszmét ott ama véghelyeken, a magyar királyság keleti határszorosai között is melegen üdvözlí minden ember, valódi s őszinte óhajttal várják s előre tapsolva üdvözlí a leendő író és a munka megjelentét; másnap Szent Katolnáról küldöttek mély rokonszenvvel irt sorokat, melyek mellett e nagyszámu értelmiséggel bíró erős székely község egyik előkelő tagja Cseh Sándor ur küldi be „Kont a kemény vitéz“-re emlékeztető 20 birtokos társa önkéntes adományát, szintén üdvözölve a nagy reményekre jogosító eszmét. Itt a Csiki katolikus papság egyházi ügyei elintézése után tesz indítványt az ügyben 13-an 14 forintot tesznek össze s örömmel küldik az általuk is szentnek vallott czélra: amott a gyulafehérvári Erdély egyház megyei növendék papság — 43 ifju — a lelkesedés nemes buzgalmatól illetve ivet kö-zöltet kebelében s közel 25 frtot gyűjt egybe. A medgyesi Szent Ferenc-rend zárda-főnökétől a kolozsvári ugyanazon rendi zárda főnöke hoz el hozzám néhány forintot s tesz hozzá a maga részéről is ugyan annyit azon nyilatkozattal, hogy ők az ország legelhagyottabb papsága, ők igazán evangéliumi szegénységben élnek s csak az evangéliumi szegény asszonyt követhetik áldozatban, de azt szívök benső örömeivel teszik. Vajda Hunyadról az ottani ev. ref. pap Gál Sámuel ur küld be maga s két ref. pap társa és egy polgári egyén nevében egy-egy forintot azon kijelentéssel, hogy a székely hazafiság és nemzeti felbuzdulás nemes versenyéből kimaradni ők sem akarnak, szívből kívánják az így teljes sikerülését. S így tovább, mindenünnen részvétet, buzgóságot, hathatós ügypártolást tolmácsoló hangulatu levelek érkeznek. Reményünk biztos lehet az iránt, hogy a nemzeti nagy czél nemsokára minden jók kívánsága szerint el lesz érve. Maholnap csak kettő lesz egész Erdélyben azok száma, kik áldozattal arra várnak, hogy az eszme életrealóságáról meggyőződhesse nek. De térjünk az áldozni készek nevére.

Tölgyesen adtak: Csató István 2 frt., Mészáros Károly, Korpos Ádám, Korpos Sándor, Miklósi Ferencz, Roth Miklós, Roth János, Kábdebó Ferencz, Mátyás

Svédország, Dánia, Holland mind ipara, mind terményei által tündökölnék, nevezetes Holland coloniának terményei, a holland királyi pár mellszobra, továbbá a világhírű liqueur fabrikans J. Fockinknak nagy liqueur-palackokból összeállított pyramisa.

Anglia, Némethon, Francia, Olaszország a kiállítás nagyobb részét képezik, legnagyobb részét azonban Ausztria s közötte kedves hazánk Magyar-Erdélyország, melyre minden őszinte hazafi büszkén tekint.

Miután egy ily nagyszerű kiállításnak leírása heteket söt hónapokat vesz igénybe, ugy jövő részletes tudósítáomat hazánkkal kezdem meg, remélve, ezáltal honfiaiimnak kedves szolgálatot tenni.

Jegyzetek: I. Mindazok, kik a bécsi világ kiállításra feljönni szándékoznak, ezt junius hó előtt ne tegyék; mivel ez idő előtt keveset látnak.

II. Mindazok, kik financiaiis okokból, takarékos-ságra vannak utalva és Bécsben több heteket tölteni szándékoznak, forduljanak ez ügyben a tanácsházhoz, hol ők aztán kevés pénzért olcsó magánzállást nyernek.

Albert, Albert János, Sritskó József — mind egy-egy forintot, Brassai János, Dániel Kristóf, Pap Zakariás, Herczeg József, Szotyori József, Burza Mátyás, Kovács Pál, Danes Sámuel — mind ötven-ötven krt.

Szent-Katolnán: a község pénztára 5 frt., Cseh Miklós 2 frt., Cseh Ignác 2 frt., Cseh Sándor 1 frt., Madaras Ignác 1 frt., Cseh István 50 kr., id. Demény József 50 kr., Bak János 20 kr., Elekes Ignác 20 kr., Elekes Ferencz 10 kr., Györbiró Lázár 1 forint, ifj. Szabó József 50 kr., Mike András 50 kr., Malis Imre 20 kr., Demény Gábor 20 kr., Elekes József 20 kr., Bánfi Farkas 20 kr., Bálint András 10 kr., Cseh Károly 10 kr., Bak Ádám 30 kr., ifj. Demény Józse 10 kr., Györbiró János 20 kr., id. Györbiró János 20 kr., id. Szabó József 10 kr., Kálnoki András 20 kr., Horváth Mózes 20 kr., Bak István 20 kr., Györbiró Sándor 10 kr., N. N. 11 kr., ifj. Fülöp István 20 krt., Cseh József 1 frt.

Csik-Szent-Györgyről: Nagy Lajos főesperes és plebános ur üdvözlí a Székely történet tudományosan hitelesített alakban megírása eszméjét, azt epochát alkotónak s különösen most, a művelés minden eredetiségét elmosódva látni óhajtó korszakában nagyon jó időben jöttek mondja, a jó mag — ugymond — megfogamzott s gyümölcsét rövid évek kétségtelenül meg-hozzák. „Mi — írja tovább a tudós főpap — egy zord májusi elsön autonomiánk ügyében tanakodásinkat végezve, avval tettük kellemessé az időszak zordonságát, hogy felhívásomra a papi functioiok után a nemzeti kötelmek egyik legszebbikét teljesíteni sieténk, a székely alapra néhány forintot tevénk össze Kisfaludi Sándor ama szép szavát követve: Mindegy az áldozat, legyen az nagy vagy kicsiny, ha mindene az áldozatnak! Nekünk így végződik a szép levél — a szív mindenünk s abból tettük a mit tehetünk!“ Az adakozók ime ezek: Nagy Lajos főesperes 2 frt., Márton Ferencz szent-mártoni járási m. kir. törvénybíró 1 frt., Ráduly Ferencz alesperes 1 frt., Márton János alesperes 1 frt., Gyergyó-Kászon-Ujfalvi pleb. 1 frt., Buta Áron k. jakabfalvi pleb. 1 frt., Ferenczi Ignác nagykászoni pleb. 1 frt., Buzás Mihály szentkirályi p. 1 frt., György Márton ménasági p. 1 frt., Albert Mihály szentimrei p. 1 frt., Konecz István tunsádi pleb. 1 frt., Bodó Albert szentléleki p. 1 frt., Miske Gyula csik-szent-györgyi káplán 1 frt.

A gyula-fehérvári növendék papság ifjui hévvel ir az eszméről, annak legelső megjelenése — ugymond azok — felgyújtotta bennök a hazaszeretet szikráját, el voltak határozva azt erejük szerint gyámolítani, s most elhatározásukat valósítják, küldve a kevésből keveset, küldve azt hő székelyérlémü s őseik dicsőségén lelkesedni tudó szívökből, kívánva; hogy a hős székely neuzet ezred éves életfája álljon fenn teljes életerőben századok hosszu során, békében és viharban megóva hős fiaitól. Az adakozók ime ezek: Antal József 50 kr., Antal Károly 30 kr., Balázs János 40 kr., Balogh Lajos 50 kr., Bálint Endre 60 kr., Bálint Gerő 50 kr., Bodó Ádám 40 kr., Császár Károly 60 kr., Ferenczi György 50 kr., Flosi József 50 kr., Fodor László két ezüst huszast, Gál Károly egy ezüst huszast, Hanzel János 50 kr., Hellmuth Ignác 1 frt., Imre Károly 50 kr., Jakab Antal 30 kr., Fenyő Ernő 50 kr., Király János 50 kr., Jankó Antal 50 kr., Kovács Gyárfás 50 kr., Kovács Lajos 50 kr., László József 50 kr., Lőrincz Ferencz három ezüst huszast, Márk Árpád 1 frt., Márton Beniamin 1 ezüst huszast, Novák Gerő 50 kr., Oláh Antal 50 kr., Opsa Lajos 40 kr., Pál Gergely egy forintot ezüst tallért, Pál István 50 kr., Rancz János 50 kr., Ráduly Lajos 60 kr., Seböck Imre 40 kr., Simon Sándor 50 kr., Simonik Ferencz 50 kr., Szántó Győző 30 kr., Szebeni Antal 40 kr., Szelepcséni László 30 kr., Sima Dénes 50 kr., Tódor József és Antal 50 kr., Veres Lajos 50 kr., Vilos Mózes 3 ezüst huszast. Zomora Dániel 30 kr.

A szent Ferenc-rend medgyesi zárda főnöke fő-tisztelendő Bodó Miklós ur a kolozsvári zárda főnök-hez így ír: „A Székely nemzet Történelme alaptökéjéhez én is, mint igaz székely, szegénységem mellett is küldök 3 frtot, azon kéréssel, ne terheltessék azt illető helyre juttatni.“ A megtalált kolozsvári zárda főnök fő-tisztelendő Vánca Gáspár ur átadván azt, részéről 3 frtot tett mellé, szívből sajnálva, hogy nagy szegénységük miatt nem 300-at tehet, valamint Csáki-Gorbó udvari káplán András Rafael ur nevében is 1 frtot adott át.

Vajda-hunyadi ev, ref. pap Gál Sámuel ur 1 frt. küldött be a maga, Koneza József rákosdi ev. ref. pap 1 frt., Bede János al-petesti ev. ref. pap is 1 frt. Bikfalvi Béni V.-Hunyadi városi jegyző ur nevében.

Léczfalvi Gyárfás Elek nyugalmazott cs. kir. fő-törvényszéki titkár ur 10 frtot küldött be hozzám a szent szélra, egy valódi székely humorral irt levelével.

„Ez indítvány nál valósult — ugymond tisztelt hazánk fia — Kisfaludy Sándor ama szép verse:

Természete a magyarnak, hogy jussait nem hagyja.
De ha vele bánni tudnak, az ingét is oda adja.

Igaz, hogy a mi nevünk székely, jegyzi meg tovább a levél írója, de szívünk s geniusunk magyar, sőt az is igaz, az erdélyi vármegyékre nézve, hogy „Székely szülte a magyart, Erdélyben vármegyei magyar nép székely betelepülés nélkül rég nem lenne! Örvendek, így foly tovább a levél, hogy látom a székely történet megírása érdekében a közlekedést. Bárcsak olvashatnám is! Szegény székely! mennyit szenvedtél, hányszor mellőztettél! Istenem tartsd meg e népet, a melynél a magyar királynak jóval több nepe nincs! A kitűzött czélra küldök a mi telik, ha több lenne, száz annyit küldenék.“

Bereczk városi birtokos Fejér János ur lelkes felszólítást intézett városi honfi társaihoz, adakozásra hívta fel őket. „A székely nemzeti szellemet jelenleg egy nagy eszme mintegy új életre ébreszti — úgy szól felhívásában derék hazánk fia, pályadíjat gyűjtnek nemzetünk legjobbjai a nemzet Története megírása végett; hová e hir elhatott, egyforma lelkesültséggel fogadta s hős nemzetünk dicsőségiért áldozni siet mindenki. Bereczk városa, mely saját fiaiból derék honfiakat tud felmutatni a mult időkből, kik a nemzet büszkeségére váltak a honfiúi nemes versenyben nem maradhat hátra. Hü nemzeti indulatból alkalmat nyujtok tehát honfi társaimnak adakozásra s a gyűjteményt magam fogom felküldeni az indítványozóhoz Kolozsvárra, hol arról nyílt számadás lesz téve.“ A lelkes felhívás következtében az indítványozó adott 2 frt., Futásfalvi id. Hamar Lajos 2 frt., Bálint László plébános (most már másodízben) 1 frt., Jakab Lajos segédlelkész 1 frt., Fejér Sándor 1 frt., Merza Zakariás 1 frt., Bogdán Sándor 1 frt.

Fogadják a gyűjtők és áldozók egyenként és összesen igaz szívből jövő köszönetemet, azon nemes hazaszeretetért és tettekben nyilvánuló ügy buzgalomát, mely az áldástalan év és egy nyomorult pénzviszonyok közt aránylag ily nagy áldozatra bírta őket. Higgyék el, higgyük el mindnyájan, hogy minden egyéb elmúlik; de a mit nemzetünk jó hireért, nevéért, hazánk és népe szellemi emelkedésért teszünk, azt a sírhantja el nem borítja, azt az önző kor el nem feledtet, s ha el, jövő századok hálásb nemzedéke fogja megörökíteni.

A XV-ik közlésből véletlenül kifeletem volt Nagy Elek miniszteri tanácsos ur 10 frt., Nagy Lajos tanár ur 1 frt., adományát, mit most jóvá teszek, azon nyilatkozzal, hogy a pénz már akkor Takarékpénztárba be volt téve; egyttal kérem a tisztelt honfitársaimat, hogy ha még valakit kifeletem volna vagy adománya közlésében tévedtem kegyeskedjék velem tudatni, hogy tévedésemet jóvá tehessem, vagy a kellő felvilágosítást megadhassam.

A forintoz ezüst tallért 1 frt. 8 krba, a 10 ezüst huszast 3 frt. 60 krba számítva, ma Takarékpénztárba tettem 102 frt. és 9 krt., — van tehát benn egytt 3236 frt. 95 kr., ehez adva fizetetlen lévő 96 frt. 98 krt., az egész székely pályadíj-alap ma tesz; 3333 frt. 93 krt.

Az áldozók száma 1685... Az Isten őket éltesse s szép számát még gyarapítsa!

Kolozsvárt 1873. május 16-án.

JAKAB ELEK.

A szász középtanodai tanároknak tervezetben levő értekezlete.

Néhány szász tanár Segesvárt a mult hó közepén értekezletet tartott: ez értekezlet a következő határozatot hozta.

I. Kivánatos, hogy az országos ev. ágostai egyház középtanodai tanárai az általános iskolai kérdések megvitatására értekezlet tartsanak.

Ezen gyűlés pünkösdi utáni szerdán június 4-én tartassék Medgyesen.

II. Tanácskozási tárgyakul ajánlja ezen előleges tanárgyűlés

1-ször A m. k. oktatásügyi minister által egybenhívott enquete által kidolgozott középtanodai törvényjavaslat megvitatását.

2. A seminarium kérdésének megvitatását.

3. A középtanodai kérdés megvitatását.

4. Mit kell tenni, hogy a természettudományi oktatás középtanodáinkban gyümölcsözőbbé váljék.

5. Mi volna teendő, hogy a magyar nyelv tanításával is ugyanez éressék el.

6. Kivánatos-e, hogy minden középtanodai tanárjelölt jövőben is a theologia tanulására és a theologiai vizsga letételére köteleztessék.

III. Ezen jegyzőkönyv kinyomatandó, s a törvényjavaslat német fordításával egytt az egyes tanári testületeknek megküldendő. Medgyesen Heinrich Károlynál történnek a bejelentések.

Dyphtheritis.

E kór ragályos voltáról egyik ismerősünktől a következő sorokat vesszük N.-Szebenből! „Harmadfélves fiacskám az egész nap vidám levén éjféltájában kezd hánykolódni és álmában beszélni. A gyermek reggel mondván, hogy neki feje és szája fáj, azonnal elhívatom házi orvosomat, ki kijelenti, hogy „hochgradige — magas fokú — Dyphtheritis!“

Az orvos egy folyadékot, — melynek lényeges része carbolsav — és citromlevet rendelt és öt napi ápolás után fiacskám kilábolt e szörnyű betegségből.

Hogy minő ragályos e betegség mutatja a következő specialis eset. Megizzadván a gyermek, a szolgáltató a veritéktől megázott ingecskét a nagy zavarban és sietségben elfeledi néhány perczig a konyhában. Egyik tengeri malaczm — Meerschweinchen — az inget szagolgatja és rágni is kezdi. Alig mulik el 1—1½ óra, kezd a kis állat likácsolni s néhány óra mulva oda volt erősen megdagadván nyaka! Ebből láthatni, mennyire kell óvatosnak lennünk ez irtózatoss betegségnél.

Házi orvosom állítása szerint sokkal könnyebb azt elkerülni, mint meggyógyítani. Ezet egyedül nem elegendő. Tisztaság a szobákban, jó levegő, óvakodás meghűléstől; legjobb a gyermekeknek reggel néhány csepp erős tiszta pálinkát s étel után kevés bort adni; azonkívül minden helyiséget carbol-savval befecskendezni. —

E betegség valóságos dögvész levén, bizony korányunk is több figyelmet fordíthatna ez Isten ostarára! —

S. P.

Külföld.

A szultán Bécsbe való utazási terve föladatott. Egészsége megrongált.

A francia miniszteriumból Jules Simon (vallás és közoktatásügyér) és Goulard (belügyér) kiléptek. — Fourton volt közmunka miniszter pedig a cultusügyet vette át, mely a közoktatástól külön választatott. A kormányba pedig beléptek a következő új tagok: Périer Kázmér (belügy), Waddigton (közoktatás) és Berenger (közmunka).

V e g y e s.

(A brassói magyar kaszinó) f. évi május hó 17-én tartott rendkívüli választmányi gyűlés határozata folytán a kaszinó vendéglőszállásának albérben való kiadása iránt ugyan e hó 24-én este 6 órára rendkívüli nagy gyűlés hivatik össze.

Brassó, máj. 19-én 1873. Csia István, titkár.

(Egy iskola megmentése.) Sepsi-Szent-Györgyön néhány év előtt a háromszéki nép közadakozásából egy középtanoda alapított 80 ezer forinttal, helyiségei azonban nem voltak a legjobbak. Eötvös 1869-iki körútjában elragadtatással volt a székely öntevékenységre iránt. Az iskola vezetőinek kijelenté, hogy bátran hozzá foghatnak egy kellő iskola felépítéséhez, mert ő szükséges segélyről biztosítja. Az iskola építése a reményelt segélyhez képest megkezdett. De a lángelkű Eötvös elhunyt, az ígért segély elmaradt, s a megkezdett iskolai épület félbenmaradt s pusztulásnak indult. Most egy küldöttség jött fel Budapestre a cultusministeriumhoz, hogy általa az építés befejezéséhez szükséges 24 ezer forintot kölcsön illetoleg segélyképen kieszközölje. Így meg lenne mentve azon iskola, mely ott a székelység jobb jövőjének egyik igen fontos tényezője.

„Hon.“
(Új tanfelügyelők,) de mégis nagyrészt csak a régiek. A hivatalos lap egy rakás tanfelügyelőt nevez ki. Ezek közt ujak: Dömötör János pesti ref. tanárt ideigminőségben tolna-baranyamegye első tanfelügyelőjévé; Nusetz József nagykanizsai igazgató tanárt szintén ideiglenesen zalamegyei első tanfelügyelővé; Biltz Albert, a statistikai hivatal titkárát (s talán paedagógot!) királyföldi tanfelügyelővé, továbbá Karagyna Mihály budapesti tanfelügyelősi tollnokot, ki jó oláh, elteszik az oroszok közé, beregh-ungmegyei másodtanfelügyelővé, s a derék nagyikindai igazgatótanárt Steinbach Antalt Torontálmegye másodtanfelügyelőjévé nevezték ki. Ezen kívül történtek még áthelyezések is. Imre Lőrinczcel senki sem volt megelégedve, mint tanfelügyelővel s ezért — eltették őt egy igyekező tanfelügyelő Talapkovics

Emil helyére Beregh-Ungmegyébe s ezt viszont Abaujba küldték, hogy Imre hibáit s hanyagságait hozza helyre. Talakovics orosz születésű s eddigi helyén egész jól volt, bizonyosan jobban, mint Imre leend. De hát Bereghben Ungban már lehet valamit rontani is (!) Ugyanily föladata van Réthy Lajosnak, ki segédjével Góga Illéssel Brassó és Fogarasvidékéről átmege Hunyadmegyébe s Zarádba, hogy ott Szeremley Lajos hibáit jóvátegye, míg Szeremleyt, mint kevésbé buzgó egyént Réthy helyére küldik. Szeremley társa, Bárdossy Gyula volt hunyad-megyei másodtanfelügyelő a királyföldi másodtanfelügyelőségre szemeltetett ki. Így változtatják őket egymás után, mintha a tanfelügyelőség csak gépies szakmunka lenne s nem is tételezne föl roppant helyismeretet.

„Hon.“
(A bécsi előtőzsdén) némi üzlet támadt. — De eladások, vételek csak készpénzfizetésre történtek. Placht tőzsdéház bukásánál a közönségnek 3 millió forintra menő betételei veszték oda.

A bécsi alkuszbankok majdnem kivétel nélkül előkészületeket tesznek a liquidációra.

(Kuza Sándor János) egykori román fejedelem Heidebergában, hol száműzetése napjait élte, május 15-én meghalt. 1820-ban született Galaczban, előbb katona, azután praefect, képviselő és miniszter volt. 1859. január 17-én egyhangulag Románia, 1860. febr. 5-én pedig Moldvaország fejedelmévé választatott. 1861. végén a nagyhatalmak elismerték Moldva-Oláhsország unióját Románia név alatt. 1866. február 22-én a forradalom megfosztotta őt trónjától; hat éves uralkodása alatt nem kevesebb, mint 27 miniszteriuma volt.

(A keleti vasut) — hir szerént — beszüntette közlekedését.

Becsi tőzsde és pénzek Brassóban május 22.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	72 —
„ „ „ papirban	68 20
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	101 75
Nemzeti bank részvény	965 —
Hitelintézeti „	295 —
London	110 —
Ezüst	109 75
Napoleon d'or	8 77
Cs. k. arany	— —
Lira	— —
Magyar földteherm.	77 -
Bánati	76 —
Erdélyi	75 —
Porosz tallér	1 65
Ikosár	— 36
Rubel	1 62

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: Herrmann Antal.

3669 sz. 1873.

54 1—3

Pályázat.

A zajzoni helységi jegyzői állomás betöltésére azon hozzátevessel pályázat hirdettetik, hogy a pályázók a szabályszerű okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1873. Junius 24-ig a zajzoni kerületi felügyelő Brennerberg Ferencz tanácsoshoz küldjék be.

A zajzoni helységi jegyző járományai: 200 o. é. frt évi fizetés, természetbeni lakás és 10 osztrák öl tűzifa, melyből az irodaszoba is fittendő.

A megválasztandó jegyző tartozik hivatalát 1873. Oktober 1-én elfoglalni, mely naptól járományai is folyósíthatnak.

Brassó, 1873. Május 14-én.

A városi s vidéki tanács.

Nincs többé tyúkszem!!!

A hirneves berlini láborvosnő

Keszler Erzsébet által feltalált teljesen méregmentes, a tyúkszemet biztosan kiirtó tapasznak 1 doboza 1 frt. 50 kr.; postaküldéssel 1 frt. 70 kr.-ért utánvét mellett is kapható Pesten mérlegutca 3. sz.

a főraktárban.

Ismét eladók legkevesebb egy tuzat megrendelésénél nagyobb engedményt nyernek. 52 1—0

ÉRDEKES TUDNIVALÓ

VIDÉKI LAKOSOKNAK, különösen ügyvédek, üzletemberek, gazdák, alkalmazást keresőknek s a t.

Gyakran történik, hogy valakinek Budapesten bármilyen teendője van s azt elfoglaltatás, távolság, csekélység s más egyéb okok miatt személyesen el nem intézheti.

Hogy irodánk minden tekintetben megfelelhessen a t. cz. közönség igényeinek gondoskodva van arról, hogy minden ügy szakember által végeztessék, miért is irodánkban jogtudósok, technikusok, kereskedelmi, gazdasági és iparos szakemberek alkalmaztattak.

A legkisebb ugyszólván értéknélküli megbízás ép oly pontossággal és gyorsasággal teljesítetik mint a legnagyobb.

- 1. Egyszerű sürgetések, tudakozódások vagy beadványok eszközléseért (ha ezek egy óránál több időt nem igényelnek). hatóságok, hitelintézetek, testületek s más egyéneknél 1 frt.
2. Folyamodványok és más egyéb ügyiratok szerkesztése, francia, angol, olasz stb. fordítások eszközlése, — rajzok készítése, másolatok vétele s hasonló teendőkért, ha azok egy félóránál több munkaidőt nem igényelnek, — 1 frt, — nagyobb teendők előleges megállapodás szerint a lehető legmérsékeltőbb díjért.
3. Bár milyenemű cikkeknek megrendelése, bevásárlása vagy továbbításáért 5 frt értékig 20 kr. 5 frton felül az eljárásért minden forint után 2 kr. díj fizetendő.
4. Kölcsönök eszközléseért (5 frton kezdve a legnagyobb összegek erejéig) 20 frtig 5%, 20 frton felül 100 frtig 2%, 100 frton felüli összegektől 1% az intézet eljárási díja.

5. Budapesten nem lakóknak, kik bármilyen alkalmazásra egyéneket keresnek, nem különben olyanoknak, kik alkalmazást keresnek, az iroda közbenjárását felajánlja. Beiratási díj 1 frt illeték az évi fizetéstől 4%.

Ezeket a t. cz. közönség tájékozhatása végett felemlítettük. — Itt fel nem említett bármilyen a becsületességgel megférő teendőket az iroda szívesen elvállal és csekély eljárási díjért teljesít.

Mindazok, kik kérdőleveleikre választ kívánnak, kéretnek 20 krt nem különben az eljárási díj legkisebb összegét az 5-ik pontnál pedig beiratási díjt mellékelni. Bérmentetlen levelek el nem fogadtnak.

Az első magyar központi bizományi iroda BUDA-PESTEN, Lipótváros, mérlegutca 4. szám. 53 1-0

Sz. 548/1873.

49 3-0

Hirdetmény.

Az alólikt hivatalnál többféle haszonvéhetetlen fegyverzeti darabok, serétek és egyéb kisebb tárgyak a N.-Szebeni méltóságos m. k. pénzügyigazgatóság f. é. april hó 17-én 8623 sz. alatt kelt rendelete folytán árverezés útján eladandók.

Az efeletti árverezés f. hó 26-án délelőtti 10 órakor a kebli m. k. dohány raktári irodában fog tartatni: miről a t. cz. közönség ezenel azon megjegyzéssel értesítettik, hogy a fenn említett tárgyak árverezés előtt megtekinthetők és hogy azok, ha valamely szabadalmazott puska-műves, vagy puska iparkodó azokat veszi változatlan állapotban, — ellenesetben pedig eltört állapotban mint régi vas kiszolgáltandók.

A kikiáltási ára 33 frtra meghatározottat, az árverési vételár azonnal készpénzben fizetendő meg.

Brassó 1873. május hó 14-én.

I. oszt. m. k. fővámhivatal.

Advertisement for 'Az előpataki hajtó pezső-porok' (The Előpatak Powder). The text describes the powder's effectiveness for various ailments, including respiratory issues and general weakness. It mentions that the powder is made from natural ingredients and is highly recommended. The advertisement is framed with a decorative border and includes the name of the pharmacy, 'Fővárosi és székelyi iroda Brassóban Száva Gerőnek a "koronához" címzett gyógyszeráránban.'

Eladó ház.

Ó-brassó közepetca 306 sz. alatti ház szabad kézből eladó; tudakozódhatni ugyanott földszint. 48 4-4

Brassai áru-tőzsde május 23.

Table of market prices for various goods in Brassó on May 23, 1873. The table is organized into several columns: 'Turó ó vedre' (Turkish oil), 'Brassai készítmények' (Brassian products), 'Csergék' (Cereals), 'Kalapok' (Hats), 'Kásák' (Porridges), 'Lisztek' (Flours), 'Nyersbőrök' (Raw skins), and 'Kötélverő munkák' (Rope-making work). Each item is listed with its price in francs and kreutzers.